

ЗАКОН

О ДОПУНАМА ЗАКОНА О НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ

Члан 1.

У Закону о Народној банци Србије („Сл. Гласник РС“ број 72/03, 55/04, 85/05 – др. закон, 44/10, 76/12, 106/12, 14/15) у члану 4. после тачке 11) додаје се нова тач. 11а) и 11б) која гласи:

„11а) обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца у случају поремећаја на финансијском тржишту који узрокују прекомерну штету корисницима ових услуга;

11б) у циљу заштите корисника финансијских услуга дужна је да нацрте и предлоге законских, подзаконских и других аката из своје надлежности, а којима се утиче на права, интересе и обавезе корисника финансијских услуга достави на мишљење регистрованим удружењима грађана чији је циљ заштита права корисника финансијских услуга, као и да изнето мишљење узме у обзир;“

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о Народне банке Србије садржан је у члану 97. Устава Републике Србије, према коме Република Србија, поред осталог, уређује и обезбеђује остваривање и заштиту слобода и права грађана, монетарни, банкарски, девизни и царински систем, својинске и облигационе односе и заштиту свих облика својине и друге односе од интереса за Републику Србију у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставом Републике Србије у члану 95. утврђено да је Народна банка Србије централна банка Републике Србије и да се о НБС доноси закон, а чланом 4. Закона о Народној банци Србије утврђено између осталог да је једна од њених надлежности управо заштита права и обавеза права и интереса корисника услуга које пружају банке и друге финансијске организације.

У уговорним односима између банака или других финансијских организација на једној страни и корисника финансијских услуга (грађана) на другој страни није могуће у потпуности спровести начело облигационог права које се читава у равноправности уговорних страна, због различитог економског положаја и снаге уговорних страна. Управо из тих разлога јасно је због чега је у надлежност Народне банке Србије унета и одредба да је једна од њених функција и заштита права и обавеза права и интереса корисника услуга које пружају банке и друге финансијске организације.

Имајући у виду недавну одлуку централне банке Швајцарске, као и утицај те одлуке на велики број наших грађана који су корисници кредита индексираних у швајцарским францима, као и чињеницу да су у оквиру мера штедње смањење плате и пензије Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС“ бр. 116/14) и Законом о привременом уређивању начина исплата пензија („Сл. гласник РС“ бр. 116/14), као и то да су последњим изменама Закона о раду, нарочито у погледу укидања минулог рада, смањене и номинално и реално зараде, јасно је да је положај корисника финансијских услуга драстично погоршан и да се намеће потреба да се механизми за њихову заштиту морају ојачати, као и да се обезбеде додатне гаранције за њихов равноправни положај у уговорном односу.

Предложеним изменама закона у пуној мери се афирмише уставно одређење (Члан 1. Устава) Републике Србије као државе социјалне правде.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона којим се допуњује члан 4. Закона додавањем нових тач. 11а) и 11б). Тачком 11а) проширију се овлашћења НБС тако да НБС штити права и интересе грађана, односно корисника услуга у случајевима поремећаја на финансијском тржишту на које они објективно не

утичу. На овај начин се штите грађани од прекомерне штете коју би могли да претрпе услед објективних околности за које нико не одговара.

Тачком 11б) утврђује се обавеза НБС да нацрте и предлоге закона, подзаконских и других аката које доноси у оквиру своје надлежности достави удружењима корисника финансијских услуга на мишљење као и да њихово мишљење узме у обзир за даље формулисање ових одредби. Овим одредбама се обезбеђује примена начела равноправности уговорних страна, будући да корисници могу на овај начин да утичу на нормативни оквир из кога касније проистичу уговори којима се конкретно уређују њихова права и обавезе.

Чланом 2. Предлога закона прописан је рок за ступање на снагу закона.

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Законом о изменама и допунама Закона о Народној банци Србије обезбедиће се ефикасније остваривање циљева Закона, заштита великог броја корисника финансијских услуга- грађана. Посебна заштита обезбедиће се за оне грађане који су закључивали уговоре о кредиту, уговоре о лизингу и сл, а на које се односе одредбе Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава и Закона о привременом уређивању начина исплата пензија.

V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

VI. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку у складу са чланом 167. пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/2012-пречишћен текст), јер се предложеним допунама уређују питања и односи настали услед околности које нису могле да се предвиде, недоношење по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад органа и организација.

VII. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ПРОПИСА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Члан 4.

Народна банка Србије обавља следеће функције:

- 1) утврђује и спроводи монетарну и девизну политику;
- 2) управља девизним резервама;
- 3) утврђује и спроводи, у оквиру своје надлежности, активности и мере ради очувања и јачања стабилности финансијског система;
- 4) издаје новчанице и ковани новац и управља токовима готовине;
- 5) уређује, контролише и унапређује несметано функционисање платног промета у земљи и са иностранством, у складу са законом;

6) издаје и одузима банкама дозволе за рад, врши контролу бонитета и законитости пословања банака и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују банке;

7) издаје и одузима дозволе за обављање делатности осигурања, врши контролу ове делатности, односно надзор над њеним обављањем, издаје и одузима овлашћења за обављање појединих послова из делатности осигурања и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује осигурање;

8) издаје и одузима дозволе за обављање послова финансијског лизинга, врши надзор над обављањем ових послова и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређује финансијски лизинг;

9) издаје и одузима друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима дозволе за рад и дозволе за управљање тим фондовима, врши надзор над овом делатношћу и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују добровољни пензијски фондови;

10) издаје и одузима платним институцијама дозволе за пружање платних услуга, а институцијама електронског новца дозволе за издавање електронског новца, врши надзор над пружањем платних услуга и издавањем електронског новца, а обавља и друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

11) обавља послове заштите права и интереса корисника услуга које пружају банке, друштва за осигурање, даваоци финансијског лизинга, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима, пружаоци платних услуга и издаваоци електронског новца, у складу са законом;

11А) ОБАВЉА ПОСЛОВЕ ЗАШТИТЕ ПРАВА И ИНТЕРЕСА КОРИСНИКА УСЛУГА КОЈЕ ПРУЖАЈУ БАНКЕ, ДРУШТВА ЗА ОСИГУРАЊЕ, ДАВАОЦИ ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА, ДРУШТВА ЗА УПРАВЉАЊЕ ДОБРОВОЉНИМ ПЕНЗИЈСКИМ ФОНДОВИМА, ПРУЖАОЦИ ПЛАТНИХ УСЛУГА И ИЗДАВАОЦИ ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА У СЛУЧАЈУ ПОРЕМЕЋАЈА НА ФИНАНСИЈСКОМ ТРЖИШТУ КОЈИ УЗРОКУЈУ ПРЕКОМЕРНУ ШТЕТУ КОРИСНИЦИМА ОВИХ УСЛУГА;

11Б) У ЦИЉУ ЗАШТИТЕ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА ДУЖНА ЈЕ ДА НАЦРТЕ И ПРЕДЛОГЕ ЗАКОНСКИХ, ПОДЗАКОНСКИХ И ДРУГИХ АКТА ИЗ СВОЈЕ НАДЛЕЖНОСТИ, А КОЈИМА СЕ УТИЧЕ НА ПРАВА, ИНТЕРЕСЕ И ОБАВЕЗЕ КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА ДОСТАВИ НА МИШЉЕЊЕ РЕГИСТРОВАНИМ УДРУЖЕЊИМА ГРАЂАНА ЧИЈИ ЈЕ ЦИЉ ЗАШТИТА ПРАВА КОРИСНИКА ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА, КАО И ДА ИЗНЕТО МИШЉЕЊЕ УЗМЕ У ОБЗИР;

12) утврђује испуњеност услова за покретање поступака реструктурирања банака, односно чланова банкарске групе и спроводи ове поступке, одлучује о инструментима и мерама које ће се предузети у реструктурирању и обавља друге послове у вези с реструктурирањем банака, у складу са законом којим се уређују банке;^[1]

13) издаје и одузима операторима платног система дозволе за рад овог система, врши надзор над њиховим пословањем и обавља друге послове, у складу са законом којим се уређују платне услуге;

14) обавља законом, односно уговором утврђене послове за Републику Србију не угрожавајући притом самосталност и независност из члана 2. овог закона;

15) обавља друге послове из своје надлежности, у складу са законом.

**ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ
УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик Јанко Веселиновић

2. Назив прописа

Предлог Закона о допунама Закона о Народној банци Србије.

(Draft of the Law on additions to the Law on National Bank of Serbia)

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

/

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права ЕУ и оцене усклађености са њима

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и оцене усклађености са њима

- в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Секундарни извори права Европске уније који постоје у овој области нису релевантни са становишта материје коју обрађује овај предлог закона, тако да се уз овај предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа, органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат

Београд, 27. фебруар 2015. године

**ПРЕДСТАВНИК ПРЕДЛАГАЧА
НАРОДНИ ПОСЛАНИК
Јанко Веселиновић**